

“Kindgebonden budget en kinderalimentatie: Hoge Raad is nu aan zet”

Op 9 oktober 2015 wordt een standpunt van de Hoge Raad verwacht betreffende de positionering van het kindgebonden budget en de daarmee samenhangende alleenstaande ouderkop.

Sinds 1 januari 2015 is de Wet hervorming kindregelingen in werking getreden. In die wet is bepaald dat het aantal kindregelingen van elf wordt teruggebracht naar vier, te weten de kinderbijslag, het kindgebonden budget, de combinatiekorting en de kinderopvangtoeslag; deze regelingen blijven in 2015 nog bestaan.

Een belangrijke wijziging is voorts dat de forfaitaire aftrekpost voor levensonderhoud van kinderen per 1 januari 2015 is vervallen.

Nieuw in 2015 is de zogenaamde alleenstaande ouderkop, een inkomensafhankelijke aanvulling op het kindgebonden budget specifiek bestemd voor alleenstaande ouders.

Sinds het begin van 2015 is er discussie over de status van het kindgebonden budget en de daaraan gekoppelde alleenstaande ouderkop, en wel vanwege de vraag of het kindgebonden budget in de berekening van de te betalen kinderalimentatie dient te worden meegenomen in de behoefte van het kind (en zo ja, tot een verlaging van de behoefte aan kinderalimentatie zal leiden) of dat het kindgebonden budget dient te worden opgeteld bij de draagkracht van de verzorgende – kindgebonden budget ontvangende – ouder.

In dat laatste geval zou de alimentatieplichtige meer kinderalimentatie dienen te betalen omdat de behoefte van het kind verhoogd wordt met het maandelijks KGB bedrag en dit hogere bedrag dient vooral door de meer draagkrachtige alimentatieplichtige te worden betaald.

De Expertgroep Alimentatienormen heeft in haar Rapport (Tremnormen) van januari 2015 de volgende richtlijn gegeven over de behandeling van het KGB: “vanaf 1 april 2013 de behoefte en draagkracht berekenen volgens de nieuwe rekenwijze”. Deze rekenwijze geeft onder andere aan dat de aanbeveling is opgenomen over het in mindering strekken van het gehele kindgebonden budget (dus inclusief de alleenstaande ouderkop) op de behoefte van het kind.

Daar voegt de Expertgroep nog aan toe: “De nieuwe rekenwijze is echter geen aanleiding om zonder wijziging van omstandigheden de nieuwe wijze van berekening van kinderalimentatie toe te passen.”

En voorts: “De invoering van de Wet hervorming kindregelingen kan wel aanleiding zijn om een wijzigingsverzoek levensonderhoud in te dienen.”

De wetgever en de Tweede Kamer hebben zich neutraal uitgelaten over deze vragen over de positionering van het KGB, wel is er een motie aangenomen in juli 2015 met als kern: "spreekt uit dat de alleenstaande-ouderkop tot doel heeft om ondersteuning te bieden aan de alleenstaande verzorgende ouder in de kosten van verzorging van kinderen, om de armoedeval te verminderen en om werken meer lonend te maken;"

Verschillende uitspraken van rechtbanken geven een diffuus beeld, reden waarom het Hof in Den Haag prejudiciële vragen heeft gesteld aan de Hoge Raad ten aanzien van het kindgebonden budget en de daarin begrepen alleenstaande ouderkop.

Voor de nabije toekomst is nog van belang dat op 17 februari 2015 een wetsvoorstel is ingediend betreffende de herziening van kinderalimentatie. In dit wetsvoorstel worden de kinderbijslag en het kindgebonden budget, die na de scheiding worden ontvangen, voor de berekening van de draagkracht geteld bij het netto-inkomen van de ouder bij wie de kinderen het hoofdverblijf hebben.

De Advocaat-Generaal van de Hoge Raad heeft inmiddels geconcludeerd op 4 september 2015 met als advies "de door de ouders verschuldigde onderhoudsbijdrage voor hun minderjarige kinderen moet rekening worden gehouden met het kindgebonden budget, inclusief de alleenstaande ouderkop, door dit in aanmerking te nemen bij het vaststellen van de draagkracht van de ouder die het kindgebonden budget ontvangt."
"Er dient geen onderscheid te worden gemaakt tussen de alleenstaande ouderkop en het overige deel van het kindgebonden budget nu beide toeslagen dezelfde aard en strekking hebben."

Observaties

Het is voor zover mij bekend de eerste keer dat de Hoge Raad wordt geconfronteerd met prejudiciële vragen rond de toepassing van de tremanormen. Het gaat dan niet zo zeer om de uitleg van de tremanormen, maar om de tekst van de tremanormen zelf. Het is op zich wel verrassend dat deze normen van regeland recht, waarbij partijen een redelijke mate van toepassingsvrijheid hebben, nu opeens zo scherp worden gelezen en beoordeeld. In principe zou dat gelden voor een wet (en die komt er nu aan), maar in mindere mate voor deze algemene regels. Echter als alle betrokken partijen van mening zijn dat de HR de instantie is die hier haar licht over zou dienen te laten schijnen, dan zij dat zo.

Meer principieel is de vraag wat beoogd wordt met de kinderalimentatie. Tesamen met de bijdragen van overheidswege zou volgens de systematiek van de tremanormen de eigen bijdrage van beide ouders voldoende moeten zijn om alle kinderkosten te dekken. De Wet hervorming kindregelingen geeft daarnaast ook een inkomenondersteunend element aan de verzorgende alleenstaande ouder, naast de tegemoetkoming in de kinderkosten. De vraag is of de huidige praktijk ook van die twee uitgangspunten uit zou dienen te gaan. Het door de A-G voorgestelde systeem van toerekening van het kindgebonden budget aan de draagkracht van de verzorgende ouder en het niet meer meetellen in de behoefte van het kind, lijkt dat aan te geven.

Gevolg van deze keuze is echter ook dat het bedrag van de te betalen kinderalimentatie door de niet verzorgende ouder fors hoger wordt en daarmee de draagkrachtruimte om partneralimentatie te kunnen betalen wordt verlaagd.

In de praktijk van alle dag zal het volgen van het advies van de A-G door de Hoge Raad betekenen dat alimentatieplichtigen met een fors hogere maandlast betreffende te betalen kinderalimentatie te maken zullen krijgen die bovendien niet meer forfaitair aftrekbaar is. De vraag is of zonder nieuw in te voeren wettelijke grondslag een dergelijke wijziging nog wel redelijk is ten opzichte van de gewekte verwachtingen op grond van de huidige tremanormen.

4 oktober 2015

Mr. Maarten de Mol van Otterloo

Maarten is MfN-registermediator bij Mediators Network. Hij is vooral actief als scheidingsmediator en als business mediator.

Voor meer informatie: www.demolmediation.nl